

Guía Docente				
Datos Identificativos				2022/23
Asignatura (*)	Lingua e Cultura Clásica	Código	613G03006	
Titulación				
Descritores				
Ciclo	Período	Curso	Tipo	Créditos
Grao	2º cuatrimestre	Primeiro	Formación básica	6
Idioma	Galego			
Modalidade docente	Presencial			
Prerrequisitos				
Departamento	Letras			
Coordinación	Gonzalez Muñoz, Luis Fernando	Correo electrónico	fernando.gonzalez.munoz@udc.es	
Profesorado	Gonzalez Muñoz, Luis Fernando Santos Paz, Jose Carlos	Correo electrónico	fernando.gonzalez.munoz@udc.es j.c.santos@udc.es	
Web				
Descrición xeral	Estudo da lingua latina, da literatura romana e doutros aspectos da cultura da Antigüidade, con especial atención á súa influencia sobre a civilización occidental			

Competencias / Resultados do título	
Código	Competencias / Resultados do título

Resultados da aprendizaxe			
Resultados de aprendizaxe			Competencias / Resultados do título
Coñecer as técnicas de análise lingüística e literaria aplicables ao campo da Filoloxía Latina, así como a terminoloxía propia desta disciplina	A1		
Aplicar as técnicas de análise lingüística e literaria a textos literarios latinos	A2	B1	
Coñecer aspectos relevantes da cultura latina e da súa pervivencia na civilización occidental	A13	B5	
Sintetizar e valorar críticamente información especializada relativa ao campo dos estudos latinos	A2	B7	
Utilizar recursos bibliográficos, bases de datos e ferramentas de procura de información, adquirindo capacidade de autoformación no campo dos estudos latinos		B1 B2	
Relacionar os contidos específicos desta materia cos de outras áreas e disciplinas, principalmente a historia da literatura inglesa		B5	
Organizar o traballo, planificar e xestionar o tempo e resolver problemas de forma efectiva		B3 B6	
Apreciar a diversidade		B8	

Contidos	
Temas	Subtemas
1. Aspectos de historia da lingua latina	1.1 O latín, lingua indoeuropea 1.2 Etapas da historia da lingua latina 1.3 Linguas en contacto co latín 4. O paso do latín ás linguas romances
2. Sistema fonético do latín e a súa evolución ás linguas romances	2.1 Vocalismo e acentuación 2.2 Consonantismo 2.3 Principais liñas de evolución fonética ás linguas romances

3. Sistema morfolóxico do latín e a súa evolución ás linguas romances	3.1. O sistema verbal e a súa evolución 3.2 O sistema nominal e a súa evolución 3.3 Os pronomes: do latín ás linguas romances
4. Procedementos de organización sintáctica	4.1 Funcións e usos dos casos; a súa evolución e perda 4.2 As preposicións; a súa evolución 4.3 Principais procedementos de coordinación e subordinación
5. Aspectos do léxico latino	5.1. Mecanismos de formación de palabras 5.2 Empréstitos do grego e de outras linguas 5.3 Aspectos do cambio semántico na historia do latín
6. O contexto social e cultural da literatura romana antiga	6.1. Relacións entre a literatura romana e a grega 6.2 Funcións e usos da literatura 6.3. Oa autores e o público 6.4. As etapas da historia da literatura latina antiga
7. Caracterización xeral dos xéneros poéticos non teatrais	7.1 poesía narrativa e didáctica 7.2 elexía 7.3 lírica 7.4 epigrama 7.5 bucólica 7.6 sátira 7.7 epístola poética
8. Caracterización xeral dos xéneros teatrais	8.1 Orixes e evolución do teatro en Roma 8.2. A comedia: palliata e togata 8.3. A traxedia; cothurnata e praetexta 8.4. O teatro popular: satura, fabula atellana, mimo
9. Transmisión e recepción dos textos	9.1. Transmisión manuscrita: volumes, códices, epigrafía 9.2. Transmisión impresa 9.3. Marcos da recepción literaria: lecturas públicas, espectáculos, escola, bibliotecas etc
10. Practicum: as Metamorfoses de Ovidio	10.1. Contextualización: autor e época 10.2 A cuestión do xénero poético 10.3 O contido: materia mitográfica, sentido da composición 10.4 A recepción das Metamorfoses na literatura e nas artes

Planificación				
Metodoloxías / probas	Competencias / Resultados	Horas lectivas (presenciais e virtuais)	Horas traballo autónomo	Horas totais
Análise de fontes documentais	A1 A2 B2 B5	30	60	90
Lecturas	B3 B6 B8	0	25	25
Proba obxectiva	A13 B1 B7	3	0	3
Sesión maxistral	A13 B5 B7	30	0	30
Atención personalizada		2	0	2

*Os datos que aparecen na táboa de planificación son de carácter orientativo, considerando a heteroxeneidade do alumnado

Metodoloxías	
Metodoloxías	Descrición
Análise de fontes documentais	Exercicios de análise e de comentario lingüístico e literario a propósito dos diversos temas e subtemas do programa. Poderán ser de carácter oral, no curso das sesións prácticas, ou escrito, en forma de actividades avaliábeis de carácter individual.

Lecturas	Lectura por conta do estudante dun dossier de textos de carácter literario e/ou académico que lle será proporcionado polo profesor. Estes textos serán o material sobre o que se programarán actividades prácticas avaliábeis que consistirán en recensións e/ou controis de lectura de carácter individual, presentados por escrito
Proba obxectiva	Proba 1, sobre os cinco primeiros temas (cuestións de lingua latina), que se realizará en metade do cuatrimestre Proba 2, sobre os cinco últimos temas (cuestións de literatura latina), que se realizará na fin do cuatrimestre
Sesión maxistral	Exposición por parte do profesor de contidos relativos a cada un dos temas e subtemas co apoio de documentación adicional en formato impreso ou dixital.

Atención personalizada

Metodoloxías	Descrición
Análise de fontes documentais	Todos os estudantes poderán asistir, por iniciativa propia, a titorías individuais coa finalidade de resolver dúbidas e planificar estratexias de resolución de problemas. O profesor tamén poderá convocar a calquera estudante a titorías individuais en caso de consideralo oportuno. Os estudantes con dispensa académica ou matrícula a tempo parial terán as mesmas condicións de avaliación que os restantes. Únicamente se recomenda para eles unha maior frecuencia de sesións de titoría individual a través de Teams. A materia poderá ser adaptada ao estudantado que precise da adopción de medidas encamiñadas ao apoio á diversidade (física, visual, auditiva, cognitiva, de aprendizaxe ou relacionada coa saúde mental). De ser o caso, deberán contactar cos servizos disponíbeis na UDC/no Centro: nos prazos oficiais estipulados de maneira previa a cada cuatrimestre académico, coa Unidade de Atención á Diversidade (https://www.udc.es/cufie/ADI/apoioalumnado/); no seu defecto, coa Titora ADI da Facultade de Filoloxía (no seguinte enderezo electrónico: pat.filoloxia@udc.gal).

Avaliación

Metodoloxías	Competencias / Resultados	Descrición	Cualificación
Análise de fontes documentais	A1 A2 B2 B5	Un 40% da cualificación final resultará dos exercicios prácticos (de análise lingüística, de comentario literario de textos etc) propostos aos estudantes durante as sesións prácticas ou resoltos de xeito autónomo.	40
Lecturas	B3 B6 B8	O estudante dará conta das lecturas obrigatorias que fosen propostas polo profesor mediante un control de lectura	10
Proba obxectiva	A13 B1 B7	O estudante efectuará dúas probas: unha en metade do cuatrimestre, sobre cuestións de lingua (cinco primeiros temas) e outra a fins do cuatrimestre sobre cuestións de literatura (cinco últimos temas).	50

Observacións avaliación

A cualificación mínima para aprobar a materia, resultado da suma das puntuacións acadadas polas distintas actividades de avaliación programadas, será de 5.

Os estudantes que non aprobasen a materia na oportunidade de xunio farán en xullo unha única proba obxectiva de carácter teórico-práctico sobre cuestións de lingua e de literatura, cuxo contido se limitará a a aquelas partes que non tivesen superado previamente.

De non realizar as probas obxectivas previstas o estudante será cualificado como Non Presentado.

A avaliación da convocatoria extraordinaria de decembro consistirá nunha única proba obxectiva de carácter teórico-práctico sobre contidos de lingua e de literatura.

Calquera falta de honradez académica (plaxio, copiar en exames, etc.) penalizarase de acordo co establecido nas "Normas de avaliación, revisión e reclamación das cualificacións dos estudos de grao e mestrado universitario" artigo 14).

A materia poderá ser adaptada ao estudiantado que precise da adopción de medidas encamiñadas ao apoio á diversidade (física, visual, auditiva, cognitiva, de aprendizaxe ou relacionada coa saúde mental). De ser o caso, deberán contactar cos servizos dispoñibles na UDC/no Centro: nos prazos oficiais estipulados de maneira previa a cada cuatrimestre académico, coa Unidade de Atención á Diversidade (<https://www.udc.es/cufie/ADI/apoioalumnado/>); no seu defecto, coa Titora ADI da Facultade de Filoloxía (no seguinte enderezo electrónico: pat.filoloxia@udc.gal).

Fontes de información

Bibliografía básica	- George Hacquard (2008). Guía de la Roma antigua. Madrid. Palas Atenea - José Molina Yébenes (1993). Iniciación a la fonética, fonología y morfología latinas. Barcelona. Univ. de Barcelona - Tomás González Rolán e Lisardo Rubio (1985). Nueva gramática latina. Madrid. Coloquio - Lisardo Rubio (1995). Nueva sintaxis latina simplificada. Madrid. Ediciones clásicas - Paul M. Lloyd (1987). Del latín al español. Fonología y morfología históricas de la lengua española. Madrid. Gredos - Carmen Codoñer (ed.) (1997). Historia de la literatura latina. Madrid. Cátedra - Leighton D. Reynolds - Nigel G. Wilson (1986). Copistas y filólogos. Las vías de transmisión de las literaturas griega y latina. Madrid. Gredos - Wilfried Stroh (2013). El latín ha muerto, ¡viva el latín! Breve historia de una gran lengua. Barcelona - Irene Vallejo (2020). El Infinito en un junco : la invención de los libros en el mundo antiguo. Madrid, Siruela - Ovidio (2004). Metamorfoses. Santiago, Xunta de Galicia - Ovidio (2001). Metamorfosis. Madrid, Cátedra The Classics Page http://www.thelatinlibrary.com/classics.html Bibliotheca Augustana https://www.hs-augsburg.de/~harsch/augustana.html Recursos para lThe Classics Page literatura clásica (USAL) http://clasicas.usal.es/porta_recursos/index.php?option=com_content&view=category&id=12&Itemid=16 Interclassica (Univ. de Murcia) http://interclassica.um.es/ Analecta Malacitana (Univ. Málaga) http://www.anmal.uma.es/anmal/recursos0.htm Ludus litterarius http://www.luduslitterarius.net/Resumos de gramática latina http://www.aplicaciones.info/latin/lagrama.htm Ejercicios de gramática latina http://www.aplicaciones.info/latin/latin.htm
Bibliografía complementaria	

Recomendacións

Materias que se recomenda ter cursado previamente

Materias que se recomenda cursar simultaneamente

Materias que continúan o temario

Observacións

(*)A Guía docente é o documento onde se visualiza a proposta académica da UDC. Este documento é público e non se pode modificar, salvo casos excepcionais baixo a revisión do órgano competente dacordo coa normativa vixente que establece o proceso de elaboración de guías